כח.

קיח א ב ג מיי׳ פכ״א מהל׳ איסורי ביאה הלכה כז סמג לאוין קכו טוש"ע אה"ע סימן ו סעיף ז וסימן קיט

סימן י ספיף י יטימן קים סעיף יא: קים ד מייי שם טוש״ע שם :סי" קיט ס"ח קב הוׄמי :סעיף ט

של ז ה מיי׳ שם טוש״ע שם סעיף י: שם סעיף י: קבב ט י מיי׳ פ״ז מהל׳

עדות הלכ׳ א ופי״ד שלות הככל תו יפי ז הלכה ג סמג לאוין רטו טוש"ע ח"מ סי' לה סעיף ד ה ו וסי מו סעי׳ יז ווברב אלפס עוד ביבמות פ"ג דף יא

:נ״כן כבג ב חיי מניין חהלי אישות הלכה כה סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סיי לו

סעיף טו: ל מיי׳ פ״כ מהל׳ אסורי ביאה הלכ׳ טו טוש"ע שם סיי ג' סעיף ה: קבה מ מיי פ"ח מהלי עבדים הלכה יח

טוש"ע י"ד סי' רסו סעיף עא: קבו ג מיי שם הלכה יו :טוש"ע שם סעיף ע

לעזי רש"י פריווי"ץ [פריבי"ץ]. מכיר

תוספות רי"ד (המשך)

שמתו בעוד זה קטן. שנמצא שמעיד עכשיו כשהוא גדול משום דקיום שטרות דרבנן. זרור אוי ראשה פי שיצאה והוא סימן שנשאת בתולה וכחורתה מאחית כדאמריוז יכומבונה כאונים כו אכהינן בריש פירקן. ושהיה איש פ׳ יוצא מבית הספר לטבול -לתרומתו ושהיה חולק עמנו בגורן ושהמקום הזה הוא בית הפרס אבל אינו נאמן בית חברס אבי אינו נאכן לומר דרך הי' לאיש פלוני במקום הזה מעמד ומספד . הי' לפלוני במקום הזה. פי' י דאפוקי ממונא הוא ובעי׳ דכתובה דרוב נשים בתולות נשאות: אמר ר"ה ברי' דר"י נשאות: אמו די הבוי דול והוא שיש גדול עמו. פי׳ דשני עדים צריך להעיד על חתימ' שהיא שלהן כדאמר לעיל דע"כ לא פליגי רבנן . עלי׳ דר׳ אלא בז״א זה כתבי אבל זה כתב חבירי מודו רבנן דבעינן שנים עדים על כל חתימה וחתימה והכא אמר ר"ה דוקא ראיית קטן א' הכשירו ולא ראיית שני קטנים שאם היו שניהם מעידין בגודלן על מה שראו בעי׳ שיהא א׳ גדול מעיד על ראיית קטנותו. וצריכא דאי גבי׳ פי׳ ונותן עיניו בקטנותו מרחר יד אריו ארל דרו אימא דאית ליה אימתי׳ דרביה אבל אביו אימא לא ואי אשמעינז גבי׳ ורבו משום דא״ל אימתי׳ דקיום שטרות דרבנן. פי . דמדאורייתא לא בעי נעשה כמי שנחקרה עדותן

ואם היה כהן לא תדור עמו במבוים. דכיון דפנויה היא קיל ליה אבל אם נישאת אין לריך להרחיק אלא כדי שכונה בשכונתו: ואמר רב גרס. ומהאי קרא שמעינן לה: לוה הימנה. דהיינו ג' בתים כדאמרינן בסוף פרק קמא דע"ז (דף כא.) בשכונתו: בנכסי אביה. שהיו בידה נכסי מלוג. ובכהן דכיון דנישאת חמירא ליה אפיי לכהן: בפר קשן גידון ש בשבוגה.

וטעמא לפי שאין בני אדם מלוין שם ורגיל יותר לבא אללה ודווקא כפר קטן אבל כפר בינוני לא: רב הונא אמר נגודי מנגדינן להו. נראה לר״ת דלרב הונא נמי משמתינן וגם מנגדין שכל אחד מחמיר מחבירו ואם הוא אומר דנגדינן ליה בלא שמתא הוה מיקל טפי כדאמרינן במועד קטן (דף ית.) ובפרק מקום שנהגו (פסחים נב.) במערבה כי מחייב לורבה מרבנן מימנו אנגידא ולא מימנו אשמתא: אלן נאמנין להעיד בגודלן מה שראו בקומנן. משמע דנקוטנן לח מהימן אפילו בדרבנן דהא מוקי לה בגמרא בתרומה דרבנן וקשה לריב"א דאמר בפ"ק דפסחים (דף ד: ושם) דנאמנים על בדיקת חמץ אפי׳ נשים ועבדים וקטנים ופריך מידי מששא אית בהו ומשני הואיל ובדיקת חמך דרבנן הימנוהו רבנן בדרבנן וי"ל דהתם היינו טעמה משום דבדיקת חמץ הוא בידו לכן נאמן אפילו קטן בדרבנן אבל קשה דהיכא דבידו אפי׳ בדאורייתא אשה מהימנא דבפרק המדיר (לקמן דף עב. ושם) **תכן** ^(ד) וקולה לה חלה ובניקור מעשים בכל יום שאנו סומכין עליהן וי"ל דבירושלמי מפרש דבדיקת חמץ הוא טורח ונשים עללניות הן ולהכי אי לאו דבדיקת

חמן דרבנן לא הוו מהימני: והוא שיש גרול עמו. °לא האי אתרומה דבתרומה סגי בא׳ כיון דאין מעלין מחרומה דרבנן ליוחסין דלהכי מוקי לה בתרומה דרבנן דבתרומה דאורייתא כיון דסבר תנא דידן דמעלין ממנה ליוחסין כדאמרינן לקמן אינו נאמן אפי׳ יש גדול עמו הלכך בתרומה סגי באיהו לחודיה וכל היכא דבעינן תרי מדרבנן סגי נהוא ואחר: כדום שמרות דרבנן. תימה כיון דמדאורייתא אפילו אין עדים שיכירו חתימת העדים השטר כשר א"כ כל אדם שירנה יזייף ויכתוב ויחתום מה שירלה ויגבה ממנו והכא אור"יש דאיכא למימר כגון שלוה מודה שכתבו וטוען שהוא פרוע וקסבר האי תנא דמודה בשטר שכתבו לריך לקיימו והאי קיום הוי ודאי מדרבנן אי נמי כגון שנתקיים משדה אחת או משתי שדות ויולה מתחת ידי עלמו דאמר לעיל (דף כ.) דחיישינן שמא זייף ומיהו ברים גיטין (דף ג. ושם) מוכח דאפילו היכא דאין מכירין החתימה כלל הוי מדאורייתא כמי :שנחקרה עדותן בב"ד

ודלמא עבר כהן הוא. ועכשיו נשתחרר ונוטל שלא

כדין וקשה לרבינו יצחק דבפ׳ נושאין על האנוסה (יבמוח דף צט: ושם) מפרש הש״ס הא דאין חולקין תרומה לעבד משום דלמא אתי לאסוקיה ליוחסין מה לריך להאי טעמא הוה ליה למימר דאין חולקין אפי׳ אין מעלין שמא ישאל גם אחר שישחחרר כדפריך הכא הש״ס וכן מפרש החם הש״ס דאין חולקין לאשה בלא בעלה משום גרושה ומאי טעמא נמי דמאן דאמר חולקין וי"ל דלא שכיחא כולי האי שישאל תרומה אחר שישתחרר לא בתורת עבד ולא בתורת כהן כי ירא פן יבדקוהו ויתברר שהוא עבד ויוציאו עליו קול עבדות ולא חיישינן נמי פן ימכרנו רבו לישראל וישאל מרומה שהרי מזונותיו על רבו ואין אדם חוטא ולא לו וכולי האי לא חיישינן שמא יאמר לו רבו ישראל לאי מעשה ידיך במזונותיך: מנו

ואם היה כהן. אפילו לא ניסת: לא חדור עמו במבוי. שמא יבא עליה וכהן אסור בגרושה אבל ישראל כל זמן שלא ניסת תדור

האשה שנתארמלה

ואם היה כהן לא תדור עמו במבוי אם היה

כפר קמן זה היה מעשה ואמרו כפר קמן נידון

ש רתניא מפני מי ת"ש דתניא 🐠

אהיא נדחית מפניו ואין הוא נדחה מפניה ואם

היתה חצר שלה הוא נדחה מפניה איבעיא

להו היתה חצר של שניהם מהו ת"ש היא

נדחית מפניו במאי עסקינן אילימא בחצר

שלו פשיטא ואלא בחצר שלה והתניא

אם היתה חצר שלה הוא נדחה מפניה אלא

לאו כי האי גוונא ידלמא דאגיר מיגר מאי

הוי עלה ת"ש יהנה ה' ממלמלך מלמלה

גבר שואמר רב ימלמולי דגברא קשין

מראיתתא ת"ר ילוה הימנה בנכםי אביה

אינה נפרעת אלא ע"י אחר אמר רב ששת

ואי אתו לקמן לדינא לא מזדקקינן להו רב פפא אמר השמותי משמתינן להו רב הונא

בריה דרב יהושע אמר ינגודי 🕲 נמי

מנגדינן להו אמר רב נחמן תנא יבאבל

רבתי בד"א שנתגרשה מן הנשואין יאבל

כשנתגרשה מן האירוסין נפרעת ע"י עצמה

שאין לבו גם בה ההוא ארום וארוםתו דאתו

לקמיה דרבא יתיב רב אדא בר מתנא קמיה

אוֹקי רבא שלוחא בינתייהו א"ל רב אדא

בר מתנא והאמר רב נחמן תנא באבל רבתי

כו' א"ל קא חזינן דקא גייםי בהדדי איכא

דאמרי לא אוקי רבא שליח בינתייהו א"ל

רב אדא בר מתנא ניקום מר שלוחא בינתייהו

א"ל והא [אמר] רב נחמן תנא באבל רבתי

כו' א"ל "ה"מ היכא דלא גייםי בהדדי אבל

הני קא חזינא להו דגייםי בהדדי: מתני' ואלו

נאמנין להעיד בגודלן מה שראו בקומנן

"נאמן אדם לומר זה כתב ידו של אבא

וזה כתב ידו של רבי וזה כתב ידו של

אחי זכור הייתי בפלונית שיצאה בהינומא

וראשה פרוע ושהיה איש פלוני יוצא מבית הספר למבול לאכול בתרומה ושהיה חולק

עמנו על הגורן והמקום הזה בית הפרס ועד כאן היינו באין בשבת אבל אין

אדם נאמן לומר דרך היה לפלוני במקום הזה מעמד יומספד היה לפלוני

במקום הזה: גבו' אמר רב הונא בריה דרב יהושע יוהוא שיש גדול עמו וצריכא דאי אשמעינן אביו משום דשכיח גביה אבל רבו לא ואי אשמעינן

רבו משום דאית ליה אימתיה דרביה אבל אביו לא ואי אשמעינן הני תרתי

אביו דשכיח גביה ורבו דאית ליה אימתיה אבל אחיו דלית ליה לא הא

ולא הא אימא לא קמ"ל, כיון דקיום שטרות מדרבגן הימנוהו רבגן

בדרבגן: יזכור הייתי בפלונית שיצאה בהינומא וראשה פרוע: מאי

מעמא ׄ ∞כיון דרוב נשים בתולות נישאות גלוי מלתא בעלמא הוא:

לושהיה איש פלוני יוצא מבית הספר למבול לאכול בתרומה: ודלמא עבד

כהן הוא מסייע ליה לר' יהוְשע כן לוי דאמר ר' יהושע כן לוי "אסור לאדם

שילמד את עבדו תורה ולא והתניא יילוה הימנו רבו או שעשאו רבו

נפרעת. הימנו ע"י עלמה שלא יקרבו בדברים: באבל רבתי. מסכתא היא וקורין אותה שמחות. וזו היא משנה ראשונה שלה הגוסס הרי הוא כחי לכל דבריו: ארום וארוסתו. כהן היה: והאמר רב נחמן תנא באבל רבתי. דמן האירוסין נפרעת על ידי עלמה: דגייםי בהדדי. מכירין זה את זה ברמיזות וקריצות. בלע"ז פריווי"ן: בותנר' זה כפב ידו של אבא. ומקיימין השטר על פיו אע"פ שמת אביו בעוד זה קטן: שינאת בהינומא. והוא סימן שניסת בתולה וכתובתה מאתים כדאמרינן בריש פירקין": יולא מבית הספר. כשהיינו למידין תינוקות בבית רבן. ובכולהו מפרש טעמה בגמרה: הבל הין נאמנין כו'. דאפוקי ממונא הוא ובעינן עדות מעלייתא. וכתובה היינו טעמא דרוב נשים בתולות נישאות: מעמד ומספד. מקום היה לו כאן להספיד מתיו כשמוליכן לבית קברות שלו ולעשות שם מעמדות ומושבות שהיו עושין שבעה למת: רבי יוחנן בן ברוקה חומר נחמנים לה גרסינן ליה במתני׳ אלא בברייתא [ע"ב] ולא אדרך מעמד ומספד קאי: גב" דשכיה גביה. ונתן עיניו בקטנותו בכתב קיום שערות מדרבנו. דמדאורייתא לא בעינן קיום דאמר ר"ל (לעיל דף יח:) עדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן בב"ד: הימנוהו רבנן בדרבנן. בדבר שהוא מדבריהם האמינו ואין זה עוקר דבר מן התורה הם אמרו והם אמרו הם הלריכו קיום העדות והם הכשירו בו את אלו: גלוי מלחא בעלמא הוא. כלומר אין הדבר לריך עדות אלא לפרסם שילא הדין לאור בלא גמגום:

אפוטרופום

שגירש את אשתו קא מיירי: אינה

יד אביו:

ל) מנהדריו כו. ב) ומח׳ שמחות פ"ב], ג) [בערוך ערך עמד גורס ומושב], ד) [לעיל כא:ז. כ) ולעיל טו. ב"ב לב:ז. ו) גיטין מ., ז) [לעיל טו.], ה) [מלאתי דאם רשות הרבים מפסיק מבית לבית שרי. ת"י], ט) [עי' תוס' לעיל יט. ד' מודה].

תורה אור השלם 1. הַנָּה יְיָ מְטַלְטֶלְךְּ טַלְטֵלְה גבר ועטר עטה: ישעיה כב יז

גליון הש"ם

י תום' ד"ה והוא וכו' לא קאי אתרומה. עי' עירובין דף נט ע"א תוס' ד"ה אפילו עבד:

הגהות הב"ח

(A) גמ' כפר קטן נידון כמברי מי: (ב) שם נגודי מנגדינן כל"ל וחיבת נמי נמחק: (ג) תום' ד"ה כפר קטן נידון כמבוי וטעמא: (ד) ד"ה אלו כו' דנפרק המדיר תנן ואינה קוצה לה:

מוסף רש"י

בית הפרס. הוא שדה שנחרש בה קבר כדתנן (אהלות פי"ו מ"א) החורש את הקבר הרי זה עושה בית הפרס מלא מענה מאה אמה, יטפרט מנטי נמטי ממים. וגזור רבנן שמא כתתה מחרישה את העלמות ופיזרתן באורך המענה ויש כאן עלם כשעורה ויעבור ויסיטנו, ועלם כשעורה מטמאה במגע וכמשל דהיינו היסט (פסחים צב: וכעי"ז ברכות ימ:) ולוקמי רבנן כל סביבות הקבר מלה אמה בספק טומאה (נדה נז. וערי לקמן כח:). בית הפרס, חלי מענה תלם אחד של מאה ממה (מו"ק ה:) או: לשון דבר שבור ופרום על שם שנפרסו העלמות (נדה נד.). דרוב נשים בתולות נישאות. רוב נשים שבעולם שנישאות. לבעל, בחולות הן (רשב"ם ב"ב

תוספות רי"ד

ת״ש המגרש את אשתו לא תנשא בשכונתו. פי׳ לפי יתשא בשכונות: פי קפי שמכרת ברמיזותו ובקריצותו ושמא יבואו לידי עבירה. ואם היה כהז לא תדור עמו במבוי. . אסור בגרושה (אם היה כפר קטן] זה היה מעשה ואמרו קבן; יידון כשכונה: כפר קטן נידון כשכונה: איבעי׳ להו מי נדחה בפני מי ח"ש דחויא היא ודחח מפויו והוא אינו נדחה מפניה. ואם היתה חצר שלה הוא נדחה היתה חצר שלה הוא נדחה מפויה אירטיא להו היחה היא נדחית מפניו דטלטולא דגברא קשה מדאיתתא: ת״ר בעודה תחתיו שהי׳ בידה נכסי מלוג ובכהן שגירש את אשתו מיירי ה"ז אינה נפרעת אלא על ידי שליח. פי׳ ולא ע"י עצמה שלא יתקרבו בדבריהם. א"ר ששת כי אתו לקמן לא מזדקקינן להו. ר"פ אמר שמותי משמתינן להו

. בכ״ד הימנוה רבנן בדרבנן פי׳ בדבר שהוא מדבריהם האמינוהו. ואין זה עוקר דבר מן התורה אלא הם אמרו והם אמרו. הם הצרכיר העדות הם הכשירו בו את אלו ודוקא באלו שהוא רגיל בהן הוא נאמן אבל על כתב נכרים אינו נאמן להעיד על ראיות קטנותו שלה זו היא הגוסס הרי הוא כחי לכל דבריו בד״א בשנתגרשה מן הנשואין אבל נתגרשה מן האירוסין נפרעת ע״י עצמה שאין לבו דרילמא לא קים ליה שפיר ואפילו אמר אני ראיתי כשחתם בשטר זה אין ראיית הקטן עדות עד שיאמר כי אני מכיר בחתימתו ודוקא הקרוב מעיד על חתימת הקרוב ואין זה נוגע בעדותו שאין מגיע לקרובו שום הנאה והפסד אלא למלוה וללוה מגיעים. אבל אם היו העדים קרובים למלוה או ללוה או שהי׳ שניהם קרובים זל״ז אינן נאמנים להעיד על גס בה. ההוא ארוס וארוסתו דאתו קמי׳ דרבא אוקי רבא שליח בינייהו. פי׳ בפניו היו הוה יתיב ר״א ב״מ קמי׳. א״ל למה ליה למר י כולי האי והאר״נ תנא באבל רבתא וכו׳. א״ל ה״מ היכי דלא גיסי אהדדי הכא הא חזינא דגיסי אהדדי. פי׳ ובקריצות: **מתני'** ואלו נאמנין להעיד בגודלן על מה שראו בקוטנן. פי׳ אע״ג דבעינן ראי׳ והגדה בכשרות הכא נאמנים על ראיית החתימה שאין מוציאין ממון ע"פ קרובים. ואע"ג דקיום שטרות דרבנן ראיית קטן הוא דהכשירו ב"ח ב"ח במים. אבל לא עדות קרובים: זכור הייתי וכו' מ"ט כיון דרוב נשים בתולות נשאות גלוי מילתא בעלמא הוא לברר הדבר. פי' אע"ג דבמידי דממונא לאו מהימן דלאו עליה בלחוד סמכי אלא על הרוב. וה"ה דבעינן נמי הכא והוא שיש גדול עמו ששני קטנותם משום דהוה מדרבנן ודוקא להעיד בגודלן על מה שראו בקוטנן אבל להעיד בקטנותם לא פי" שאם יאמר הקטן זה כת"י של אבא אין משגיחין בדבריו דאמרי' אין ממש בדבריו אבל כשהגדיל ומעיד על ראיית קטנותו אמרי' אי לאו דקים לי" שפיר לא הוה מסהיד בגודלו. נאמן אדם לומר זה כת"י של אבא זה כת"י של רבי זה כת"י של אחי. פי' ומקיימים השטר על פיו. ואע"פ

אפומרופום